

כד. נשא – שלום וקרבות

פרשתנו מורכבת מפרשיות רבות. על חלק מהן אמרו בגמרא (גיטין ס', א') שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם המשכן. אכן, רש"י הוסיף על כך (במדבר ז', א') שאף פרשת "ביום פלות משה" שלפנינו מתייחסת ל"הוא יומא" – ר"ח ניסן. ההפטרה נבחרה בהתאם לנושא אחד- הנזירות. אמנם העיון בה מעלה כמה בעיות הלכתיות שיש להן זיקה לנקודות נוספות בפרשה גופא.

המסר של המלאך לאשת מנוח חוזר לפנינו שלוש פעמים. לראשונה בדברי המלאך לאשה בלבד. בשנייה חוזרת אשת מנוח על הדברים בפני בעלה, ובשלישית – דברי המלאך עצמו, פעם נוספת, באזני מנוח. ההשוואה בין השלושה, בין ניסוח דברי המלאך לאשה לבין הניסוח בפי האשה, ובין דברי המלאך בשנית מראה שעובדת היותה עקרה מופיעה רק פעם אחת, בדברי המלאך אל האשה ומכאן למדו חז"ל ש"גדול השלום ששינה המלאך ולא סיפר דבר זה למנוח כדי לשום שלום בינה לבין בעלה".

אכן, כלל גדול זה על מעלת השלום חוזר בפרשתנו בסוגיית הסוטה "שם הגדול שנכתב בקדושה אמר הקב"ה ימחה במים כדי להטיל שלום בין איש לאשתו". פעם נוספת מאוזכר העניין בסיומה של ברכת כהנים שעליה נצטוו בפרשתנו. ולא זו בלבד אלא שאף מתן תורה, שאחר כתלנו, שנאמר עליו "גדול השלום שבכל מסעות כתוב וַיִּסְעוּ וַיִּסְעוּ" נוסעים במחלוקת וחונים במחלוקת, כיוון שבאו כולם לפני הר סיני נעשו כולם חניה אחת שנאמר וַיִּתְּן-שָׁם יְשָׁרְאֵל. אמר הקב"ה הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת ואהבו את השלום ונעשו חנייה אחת הרי השעה שאתן להם את תורתך".

ידיעה אחת בהפטרה מעלה בעיה בסוגיה אחרת "וַיִּקַּח מְנוּחַ אֶת-גְּדֵי הָעֵזִים, וְאֶת-הַמִּנְחָה, וַיַּעַל עַל-הַצֹּר לְהַ" בגמרא זבחים (ק"ט, ב') תפסו שהייתה זאת הקרבה בבמה, ולשיטה אחת לא היה אז היתר במות (אמנם, הגאון רי"א הלוי ב"דורות הראשונים", תקופת המקרא, עמ' 152, פירש שלא היה זה מעשה אנושי של הקרבת קרבן) ועל כך באה תשובת הגמרא "הוראת שעה הייתה". מושג זה משמש פעמיים נוספות בפרשתנו. במרכיבי קרבנות הנשיאים מופיעה "כֹּהֵן אֶחָד עֹשֶׂה זָהָב, מִלְּאָה קִטְרֹת" ונחשבת כקרבן יחיד ובאה על המזבח החיצון, ואמרו במנחות (נ', ב') שהקטרתה הייתה הוראת שעה. וכן על עצם הקרבתו של נשיא אפרים בשבת שאלו במדרש (במדבר רבה, י"ד, א') והלא אין קרבן יחיד דוחה את השבת וזה הקריב

בשבת, אמר הקב"ה לא על פיו עשה, שאני אמרתי למשה. הא למדנו כמה קרבן נשיאים חביב לפני הקב"ה.

נמצאנו אומרים שפרט לנזירות נוגעת הפטרתנו ברמזים על מעלת השלום בעניין סוטה, בברכת כהנים, בקרבנות הנשיאים ובמעלתו של נשיא אפרים.